Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 308 Joi 9 Noembrie 1939
12 Pagini P I I I I

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Reorganizarea învățământului secundar

După dispozițiile cuprinse în noua lege a învățământului secundar, s'a introdus o modificare în structura liceului, în vederea selecțiunii elevilor și a creării unei elite, din care se vor recruta elementele necesare conducerii treburilor publice.

In acest scop s'a împărțit învățământul secundar în trei: cursul inferior gimnazial de patru ani; cursul liceal de șapte ani; iar în locul examenului de bacalaureat, care a fost suprimat, s'a înființat clasa VIII-a de bacalaureat cu două secții — una literară și alta științifică.

Desființarea examenului de bacalaureat a fost motivată, după expunerea de motive a legii, pe constatatea ce s'a făcut în ultimii 14 ani, că rezultatul său n'a fost satisfăcător în sensul de a selecta elementele pentru învățământul universitar și școlile superioare speciale. Din această cauză au pătruns în universități și în școlile superioare speciale elemente insuficient pregătite, sau chiar incapabile de a putea urma până la sfârșit cursurile.

Examenul de bacalaureat a fost reintrodus prin legea învățământului secundar din 1925. După datele publicate de ministerul educației naționale, reiese că procentul celor căzuți la acest examen de la aplicarea acelei legi și până azi, a fost aproape de 50 la sută.

In anul 1925, din 6655 de candidați, au reușit 2877; în 1928, din 16.500 de candidați au reușit 8193; în 1929, din 19.200 de candidați au reușit 10.000; iar în anii următori numărul celor reușiți s'a menținut în jurul aceleeași proporții. Aceste rezultate ale examenului de bacalaureat nu s'au înregistrat numai la noi, ci și în alte țări din Occident. Intr'un raport publicat de d. Albert Grenier, profesor la facultatea de litere din Strassbourg (Franța) și care de peste 20 de ani a făcut parte din juriile de examinare ale candidaților la bacalaureat, privitor la cunoștințele majorității candidaților, se constată următoarele:

„Ceeace te isbește, este absența oricărei sforțări intelectuale din partea candidaților ca să priceapă și să trateze subiectul. Niciodată candidații n'au judecat prin ei înșiși. In lucrările lor găsim amintiri, rar o idee, niciodată un sentiment".

Intr'un alt raport publicat în „Revue Universitaire" din Martie 1929, prof. Bougli a constatat că majoritatea candidaților la concursul de admitere la școala normală superioară din Paris a fost caracterizată prin slaba cunoaștere a materiilor. S'a spus — și pe drept cuvânt — că rezultatele slabe ale examenului de bacalaureat din trecut sunt datorite atât stării de spirit ce s'a format după războiul mondial, cât și structurii învățământului secundar, sau lipsei unei selecțiuni mai severe a elevilor în ce privește trecerea lor din cursul inferior în cel superior. De aceea s'a făcut acum o modificare în structura liceului teoretic.

Desființarea examenului de bacalaureat și înlocuirea lui, în învățământul nostru secundar, prin ultima clasă specială de bacalaureat — a VIII-a — va prezinta un corectiv și un mijloc mai practic de selecțiune a elementelor ce vor urma cursurile universitare, sau ale școlilor superioare de specialitate, înlăturându-se „febra" ce o provoca examenul de odinioară și imposibilitatea în care se găseau adeseori membrii comisiunilor de a-și da seama, într'un interval de timp prea mic, de cunoștințele candidaților și de capacitatea lor intelectuală.

Cu noua structură a liceului, majoritatea absolvenților a șapte clase va putea, pe baza certificatelor obținute, să ocupe anumite posturi publice, sau să se înscrie în diferite școli de specialitate; iar absolvenții selecționați ai clasei de bacalaureat vor fi mai bine pregătiți să urmeze cursurile universitare și ale școlilor superioare. Se vor înființa și licee-model, câte unul în fiecare reședință de ținut, în care promovarea elevilor dintr'o clasă în cealaltă va fi făcută în condiții mai severe, care vor contribui și ele la formarea unei viitoare elite a tineretului român.

Ca rezultatele urmărite să fie atinse, trebue să se întocmească programele în așa fel încât elevii să aibă posibilitatea să asimileze cunoștințele necesare unei culturi generale serioase, atât în direcția literară, cât și în cea științifică.

Ziua numelui Măriei Sale Marelui Voevod Mihai

Moștenitorul Tronului, Măria Sa Mihai, Mare Voevod de Alba Iulia, își sărbătorește azi ziua numelui, și românii toți, dela un capăt la altul al țării, într'un gând îi trimit urări de sănătate, fericire și viață lungă.

In manifestarea acestei datini strămoșești se cuprind toată respectuoasa dragoste pe care țara o are pentru Cel care reprezintă firul continuator al Dinastiei, care a prezidat cele mai de seamă acte din viața României moderne, tot devotamentul pentru Coroană și toate speranțele că opera de consolidare și refacere a statului român va fi dusă și mai departe, cu aceeaș înțelegere și cu aceleași înalte simțăminte cari au cimentat definitiv sudura dintre țară și Tron.

Crescut, încă depe băncile școlii, în mijlocul celor de vârsta sa, camarazi porniți din toate straturile sociale, Măria Sa Marele Voevod și-a putut da seama dela început de trăinicia sentimentelor românești și s'a putut informa direct de gândurile și năzuințele celor mulți, prin ecoul transmis de cei cari au avut norocul să învețe în tovărășia vlăstarului regal.

Intrat pe pragul bărbăției cu prilejul majoratului său recent, Măria Sa va avea și mai mult prilejul ca sub privigherea și îndrumările

(Foto JULIETA)

MĂRIA SA MARELE VOEVOD MIHAI

Suveranului să ia mai mult contact cu realitățile și să se pregătească zi cu zi pentru sarcina grea și plină de răspundere ce incumbă conducătorului unei națiuni, sarcină care va fi sprijinită, fără precupețire, în totdeauna, de neamul românesc întreg.

Mulți ani și buni, Măria Ta!

PREGĂTIREA ELEMENTELOR INDEPENDENTE

de N. BATZARIA

Independente în sensul ca după mai mulți sau mai puțini ani de învățătură de carte, să-și poată croi singuri drum în viață, fără să facă apel la bugetul statului și fără să bată la porțile autorităților publice în căutarea unei slujbe, care, deseori, n'are vreo legătură cu ceeace a învățat la școală tânărul solicitant.

Nu este decât un adevăr banal acela că soliditatea unei societăți, deci și a unei națiuni se poate judeca și după proporția și gradul de soliditate a păturei sociale, care trăiește prin ea însăși și alimentează bugetul statului, în loc de a căuta să trăiască din larghețea bugetului. Clasa de mijloc sau, cum îi se mai spune, clasa burgheză este o piatră de temelie în actuala organizație a societății.

Drept exemplificare și confirmare a acestor adevăruri, amintim că vechea Turcie n'a putut fi viabilă, între altele, și pentrucă i-a lipsit o clasă de mijloc, i-a lipsit pătura socială, care să însemne ceva serios în viața economică a țării. Turcii n'aveau decât două clase sociale: a slujbașilor și a plugarilor. In mișcarea economică însă, — în finanțe, comerț, industrie și meserii — ei erau aproape inexistenți.

Acestui fapt îi se adăuga un alt element de slăbiciune, care făcea ca vechea Turcie să nu poată fi viabilă. Era lipsa sentimentului de conștiință națională, ceeace înseamnă lipsa unui ideal național.

Așa cum am relevat și într'un articol anterior, forța Turciei Noui și puterea de creație, de care dă dovadă poporul turc, se explică tocmai prin faptul că, pe de o parte tineretul este îndrumat spre cariere de domeniul practic și pregătit să trăiască prin forțele lui proprii, fără să fie o povară pentru buget, iar, pe de altă parte, pentrucă sentimentul conștiinței naționale a cucerit spiritele și a înviorat energiile.

Experiența turcă este valabilă pentru ori și ce țară și pentru ori care popor. Nu se poate aștepta la zile bune poporul care, din punctul de vedere economic, nu este stăpân acasă la el și la care conștiința națională nu e îndeajuns de trează. Naționalismul adevărat nu este prilej de paradă și nici imbold la ură împotriv aaltora, ci este un sentiment sfânt ca și sentimentul religios, e cea mai solidă pavăză de apărare și imboldul cel mai puternic spre o muncă de construcție și întărire.

De aceea, indiferent de caracterul școlilor și de specialitatea învățăturii ce se predă în ele, cultivarea sentimentului național, a mândriei na-

(Continuare în pag. 2-a)

Aniversarea revoluției sovietice ruse

S'au împlinit eri 22 ani dela instalarea regimului sovietic în Rusia, după prăbușirea imperiului țarist și a guvernului revoluționar provizor de sub președinția lui Kerenski. In acele grave împrejurări toate ținuturile ce făcuseră parte integrantă din statul rus erau dezagregate și populațiunile lor, aparținând diferitelor rase și naționalități, se găseau în plină convulsiune revoluționară. Nu există un stat propriu zis, căci guvernele ce s'au succedat la Petrograd, după izbucnirea revoluției și sfărâmarea imperiului țarist, n'au avut autoritatea și posibilitatea să înfrâneze curentele anarhice și să înlocuiască ordinea de stat răsturnată printr'o nouă ordine de stat.

Primul guvern sovietic, sub conducerea lui Lenin, a proclamat principiile ce sunt la baza unui stat federalist format din articularea mai multor republici federale sau autonome — articulare făcută prin voința lor.

Nu numai atât. In programul de constituire al noului stat federativ sovietic s'a prevăzut și principiul separatismului, în cazul când una sau mai multe dintre republicile confederate ar manifesta libera lor voință de a ieși din uniunea republicilor socialiste sovietice. Acest principiu original a fost introdus și în prima constituție a U. R. S. S. Libertatea de retragere a fost astfel formulată:

„Fiecare dintre republicile federale păstrează dreptul de a ieși liber din uniune"; dar ea a fost condiționată de consimțământul celorlalte republici.

Aceeaș constituție a prevăzut — cum e și firesc — existența unui singur stat capabil să-și asigure securitatea internă și externă prin crearea unui front unic al tuturor republicilor ce intră în compoziția sa.

In titlul I al constituției sovietice, se spune:

„De altă parte, nestabilitatea situației internaționale și primejdia unor noi agresiuni, fac inevitabilă creația unui front unic al republicelor sovietice în fața încercuirii capitaliste...

Toate aceste împrejurări cer poruncitor uniunea republicelor sovietice într'un singur stat, capabil să asigure securitatea exterioară, progresele economice interioare și libertatea desvoltării naționale a popoarelor".

De aci a izvorit și necesitatea care s'a accentuat și mai mult după ce s'au reluat raporturile internaționale cu celelalte state, ca în concepția statului sovietic federativ și unionist, să se introducă principiul teritoriului static delimitat, care trebue să fie apărat și pus în siguranță. U. R. S. S. a delimitat prin tratate teri-

(Continuare în pag. 2-a)

Amiralul Sir Reginald Henderson

Un sfătuitor al marinei noastre

de vice-amiral I. BĂLĂNESCU

In epoca din ultimii zece ani, guvernului Angliei a înțeles din desfășurarea evenimentelor că orice șovăire în recădirea potențialului flotei britanice, ar fi avut o repercusiune păgubitoare asupra prestigiului și supremației sale navale și a reacționat, întocmind un imens program naval, în stare să asigure în mod efectiv interesele britanice în metropolă și în colonii.

Războiul Italiei în Abisinia și războiul din Spania au fost lecțiuni prețioase pentru marina britanică, stimulând-o în opera ei de rearmare.

La mărirea și modernizarea flotei britanice au colaborat mulți eminenți factori, dar greutatea răspunderii a fost purtată de două personalități, amiralul de flotă Sir Chatfield, prim lord al mării și vice amiralul Sir Reginald Henderson, fost timp de cinci ani al treilea lord controler.

Amiralul Henderson, printr'o muncă covârșitoare de 16 ore pe zi, a făcut sforțări extreme ca să asigure și să controleze în toate șantierele de stat și particulare, construcția numeroaselor bastimente din imensul program de rearmare, dar a căzut sdrobit de surmenaj la postul său de răspundere în ziua de 2 Mai 1939.

Scriu aceste rânduri spre a exprima un omagiu de admirație și prietenie, evocând figura acestui amiral, apreciat în Anglia pentru meritele sale superioare, dar neuitat în analele marinei noastre, pentru rolul important și util ce a îndeplinit ca sfătuitor, în anul 1929, în problema alegerii locului cel mai potrivit pe coasta maritimă, pentru construirea unei baze navale.

Amiralul Henderson aparține unei familii cu vechi tradiții marinărești. Specialist în artilerie, a făcut parte în anul 1913 din misiunea navală engleză trimisă în Grecia.

In războiul mondial a fost comandant secund pe cutrasatul „Erin" în bătălia navală de la Iutland. Mai târziu a fost ajutorul amiralului Sir Alexander Duff, însărcinat cu organizarea convoiurilor escortate. Amiralul Jellicoe menționează cu elogii activitatea sa, în scrierea: Pericolul submarin. După război a fost profesor la Colegiul naval din Greenwich, iar după doi ani i s'a încredințat comanda navei port-avioane „Furious".

AMIRALUL SIR REGINALD HENDERSON

De la 1928 la 1929 a fost adjutant regal, iar în anul 1936, a fost înălțat la distincțiunea de „Sir", acordându-i-se decorațiunea de mare comandor al Ordinului Băii, ca o recunoaștere a serviciilor sale valoroase în marina regală britanică.

Acestea sunt în linii sumare, amănuntele activității laborioase a amiralului Henderson, însă adevărata lui operă pentru înălțarea marinei britanice, s'a desfășurat între anii 1934—1939.

(Continuare în pag. 2-a)

Scumpirea vieții și atestările statisticii

de ION I. NEDELESCU

Firește, că statisticile confecționându-se, în deobște, în turnul de fildeș al statisticienilor, nu totdeauna oglindesc exact ritmul realităților la cari se referă.

Poate tocmai de aceea nu prea li se dă atenția, ce totuși li s'ar cuveni, câteodată.

Constatările statistice, ce se fac bunăoară în privința fixării indicelui de scumpete, sunt de excepțional interes actual. Nu sunt luate în seamă — cu toate acestea — deși impun observațiuni și sugerează remedii imediate, adânc tâlcuitoare.

Stăruind, în special, asupra strădaniei desfășurate în această direcție de Institutul central de statistică — de sub conducerea d-lui dr. Sabin Manuilă — și consemnate în ultimul „Buletin al Prețurilor" (nr. 9/939), credem util a descifra asupra unora din constatările acestei lucruri.

RITMUL SCUMPIRII VIEȚII

Studiul are de obiect evoluția prețurilor articolelor de primă necesitate, în București, dela 1921 până în primele șase luni ale anului 1939.

Iar mediile verificate sunt în raport cu cele ale vieții „normale", dinainte de războiul din 1914, când, mai ales, leul era... leu, în toată puterea cuvântului.

Ritmul scumpirii vieții între timp a urmat o curbă foarte capricioasă, determinată de bună seamă de evenimentele multiple ce ne-au cârmuit activitatea și au influențat producția și consumația.

Astfel, indicele scumpetei s'a prezentat, în acești 18 ani și un semestru, în chipul următor:

1921, prețurile medii ale traiului în Capitala țării au sporit față de indicele normal antebelic cu 31.1; în 1922 cu 39,6; în 1923 cu 64.4; în 1924 cu 75; în 1925 cu 83.5; în 1926 cu 94.2; în 1927 cu 100.2; în 1928 cu 99.9; în 1929 cu 100; în 1930 cu 88.4; în 1931 cu 72.7; în 1932 cu 62.2; în 1933 cu 56; în 1934 cu 52.8; în 1925 cu 56.9; în 1936 cu 61.1; în 1937 cu 67.2; în 1938 cu 74.6; iar în 1939 cu 73.8 (în primul trimestru al anului, dar cu tendință de accentuare deoarece în al doilea trimestru a fost de 73.9, tendință menținută zi cu zi).

Se vădește, din capul locului, că înăsprirea condițiunilor de viață s'a resimțit într'o progresie acută, extraordinară chiar, în anii ce au premers stabilizarea monedei naționale (până la 1929, adică).

Precum se desprinde, deopotrivă, din expunerea de mai sus, că prețurile medii (indicele de scumpete) se înfățișează în o descreștere categorică după 1930.

Este adevărat că și în anii următori stabilizării leului, linia descendentă a indicelui suferă variațiuni, imprimându-i-se din nou, treptat, o înclinație suitoare.

Se vede însă imediat că această agravare e mult mai lentă decât curba, bruscă, alarmantă, din perioada precedentă (1921—1929).

Regretăm că datele statisticii pentru trimestrul al treilea din anul 1939 n'au fost încă determinate, și mai cu seamă că lipsesc cu desăvârșire — nefiind, probabil, concentrate,—elementele de comparație și de documentare pe lunile August, Septembrie și Octombrie a. c.

Acestea ar fi fost cele mai caracteristice și, poate, dintr'însele am fi putut trage învățăminte și soluții hotărâtoare.

Ori și cum, din simpla confruntare a cifrelor de până acum, cu stările actuale — la îndemâna oricui să le sesizeze — se învederează că scumpirea aceasta agravare e mult mai lentă decât curba, bruscă, alarmantă, din perioada precedentă (1921—1929).

Regretăm că datele statisticii pentru trimestrul al treilea din anul 1939 n'au fost încă determinate, și mai cu seamă că lipsesc cu desăvârșire — nefiind, probabil, concentrate,—elementele de comparație și de documentare pe lunile August, Septembrie și Octombrie a. c.

Acestea ar fi fost cele mai caracteristice și, poate, dintr'însele am fi putut trage învățăminte și soluții hotărâtoare.

Ori și cum, din simpla confruntare a cifrelor de până acum, cu stările actuale — la îndemâna oricui să le sesizeze — se învederează că scumpirea aceasta agravare e mult mai lentă decât curba, bruscă, alarmantă, din perioada precedentă (1921—1929).

Regretăm că datele statisticii pentru trimestrul al treilea din anul 1939 n'au fost încă determinate, și mai cu seamă că lipsesc cu desăvârșire — nefiind, probabil, concentrate,—elementele de comparație și de documentare pe lunile August, Septembrie și Octombrie a. c.

Acestea ar fi fost cele mai caracteristice și, poate, dintr'însele am fi putut trage învățăminte și soluții hotărâtoare.

Ori și cum, din simpla confruntare a cifrelor de până acum, cu stările actuale — la îndemâna oricui să le sesizeze — se învederează că scum-

(Continuare în pag. 2-a)

A fost descoperit vaccinul contra tetanosului

Paris, 6 (Rador). — *Vaccinul contra tetanosului a fost descoperit.*

Academia de științe a fost informată Luni după amiază că doctorii Ramon și Le Meyer au reușit să pună la punct acest vaccin. Experiențele făcute au dovedit că vaccinul dă omului, ca și animalului, o imunitate solidă și durabilă împotriva tetanosului.

Aceasta este o descoperire deosebit de importantă, mai ales în aceste momente, căci tetanosul este o boală foarte amenințătoare în timp de războiu.

Asasinat politic la Zagreb

Belgrad, 6 (Rador). — **Ivan Radici, nepotul fostului fruntaș croat, a fost asasinat Luni, de doi necunoscuți, la Zagreb.**

Comunicatul Nr. 13 al Marelui Stat Major

1. — Sunt în neregulă cu situația militară ofițerii, subofițerii și oamenii de trupă, aflați la vatră, care începând din luna Aprilie a. c. și până în prezent, n'au fost găsiți de organele armatei pentru a li se înmâna unul din următoarele ordine de chemare model nou:

DE CULOARE GALBENA SAU ROȘIE, cu stele și ștampile;

DE CULOARE ALBA, pentru rămânere la vatră;

DE CULOARE ALBA, pentru mobilizare la lucru.

2. — Mai sunt în neregulă cu situația militară ofițerii, subofițerii și oamenii de trupă dela vatră:

cari au primit și au asupra lor mai multe ordine din categoriile specificate mai sus;

cari nu cunosc unitatea căreia aparțin.

3. — In toate aceste cazuri, pentru aranjarea situației lor militare, în termen de 20 zile dela publicarea prezentului comunicat toți aceștia se vor prezenta cu livretul militar și cu toate ordinele de chemare vechi sau noui ce au asupra lor la:

cercurile de recrutare în orașele de reședință de județ;

polițiile în toate celelalte orașe și

la posturile de jandarmi în comunele rurale.

Acolo vor da toate lămuririle cerute asupra situației lor militară și vor primi o adeverință de prezentare.

— Sunt supuși acestor obligațiuni:

trupa dela vatră până la vârsta de 50 ani,

subofițerii de rezervă până la vârsta de 55 ani,

ofițerii de rezervă până la vârstele prevăzute de legea asupra poziției ofițerilor și anume:

55 ani pentru ofițerii inferiori, 59 ani pentru maiori și 61 ani pentru lt. colonei.

Se atrage atențiunea că acei aflați în neregulă, cari nu se vor conforma dispozițiunilor de față până în 20 zile dela publicarea prezentului comunicat și vor fi găsiți ulterior fără adeverință de prezentare vor fi trimiși în judecată instanțelor militare, conform legii.

București, 5 Noembrie 1939.

Un aspect de azi al Londrei